

Mark Mobach winnaar van de eerste Deltapremie

‘Een diepe buiging voor al mijn collega’s’

Het fascineert hem mateloos: facility management. Al sinds zijn eigen afstuderen in de jaren negentig is Hanze-lector Mark Mobach door zijn vak gegrepen. Een vak waar ruimte en organisatie bij elkaar komen. Te abstract? ‘Noem het de ontmoeting tussen bedrijfskunde en architectuur’, verduidelijkt hij. ‘Oftewel: hoe kun je architectuur inzetten om organisaties en mensen beter te laten functioneren?’ En nu is daar het winnen van de Deltapremie, omdat Mobach met zijn onderzoek keer op keer het verschil maakt voor de maatschappij.

‘Het winnen van de Deltapremie is een enorme erkenning voor wat we op de Hanze doen’, zegt Mobach. ‘Praktijkgericht onderzoek is een belangrijke eigenschap van onze hogeschool. Hiermee bereiden we onze studenten voor op hun werk in de praktijk én zijn we van betekenis voor de maatschappij.’

Mobach en zijn collega’s creëerden vier innovatiewerkplaatsen (zie kader) waar onderzoek wordt gedaan door studenten en lectoraatsleden. Mobach: ‘Met dit onderzoek willen we organisaties beter laten functioneren. Dat doen we door, samen met onze opdrachtgevers, betere gebouwen en dienstverlening te bedenken. Bijvoorbeeld: betere kolfkamers, een veilige plek voor dementerenden of een meer geschikte ruimte om chemotherapie te ondergaan. Dat doen we in én met de praktijk: niet achter je bureau dingen verzinnen, maar het veld in, échte ervaring opdoen en van elkaar leren.’

Dat Mobach is voorgedragen voor de Deltapremie, noemt hij een grote eer. ‘Heel bijzonder dat ik uit alle collega’s geselecteerd ben om de Hanze te vertegenwoordigen. Maar het is niet alleen mijn verdienste waardoor we nu deze prijs hebben gewonnen - dat zou onmogelijk zijn. We hebben het als collega’s, lectoraatsleden én studenten samen gedaan. En laten we vooral ook niet onze werkveld- en kennispartners vergeten. Samen voelen we die vonk, de drive om fantastisch onderzoek te doen en impact te hebben op de samenleving. Ik ben ontzettend trots op iedereen met wie ik samenwerk; een grote buiging voor hen allemaal.’

En nu? ‘De Deltapremie is bedoeld om de lectoraatsactiviteiten te versterken. Kortom: ik krijg de ruimte om te investeren. Dat betekent heel goed gaan kijken hoe we de premie het meest effectief kunnen inzetten: hoe halen we er voor de samenleving het meeste uit? Ik vind het belangrijk dat we daarbij ruimte houden

‘Praktijkgericht onderzoek is een belangrijke eigenschap van onze hogeschool. Hiermee bereiden we onze studenten voor op hun werk in de praktijk én zijn we van betekenis voor de maatschappij.’

voor exotische dingen. Mijn stelregel is altijd tachtig-twintig. Naast de tachtig procent aan kernactiviteiten, is er altijd aandacht voor nieuwe, gekke dingen. Zaken waarvan je denkt: dit is interessant, maar we hebben nog geen idee waar het toe leidt. Zo wil ik heel graag onderzoek doen op plekken waar je dat normaal gesproken niet zo snel zou doen, de verborgen hoekjes van de samenleving.’

Facility management is nog een vrij jong vakgebied. Mobach schat in dat nog maar zo’n tien tot vijftien procent van het potentieel slim benut wordt. ‘Het winnen van de Deltapremie is dé kans om de wereld te inspireren om facility management verder uit te rollen; we staan nu helder op de internationale agenda. Daarnaast zet deze prijs de rol van lector en die van de hogeschool weer op de kaart: Kijk dit is wat we kunnen, dit is hoe we impact genereren voor de samenleving.’

Innovatiewerkplaatsen

Mark Mobach creëerde, samen met zijn collega’s bij het Instituut voor Facility Management, het kenniscentrum NoorderRuimte en zijn werkveldpartners, vier innovatiewerkplaatsen. In deze innovatiewerkplaatsen werken onderwijs, onderzoek en praktijk samen aan multidisciplinair en ontwerpgericht onderzoek op het snijvlak van ruimte en organisatie.

Health Space Design

Een living lab waar samen met zorginstellingen praktijkonderzoek wordt gedaan. Zowel voor kortdurende en langdurige zorgverlening, zoals ziekenhuizen en verpleeghuizen. Mooi voorbeeld is het onderzoek voor de Kwadrantgroep naar wonen voor mensen met dementie. www.healthspacedesign.nl

Healthy Workplace

Hier wordt onderzoek gedaan naar het stimuleren van gezond werkgedrag en verbeteren van kantooromgevingen. Het onderzoek is onderverdeeld in vijf focusgebieden: bewegen, concentreren, ontspannen, binnenklimaat en sensortechnologie. www.healthy-workplace.nl

Gezonde stad

In deze innovatiewerkplaats staat de invloed van de gebouwde omgeving op het gedrag, de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Groningen centraal. Welke ruimtelijke interventies beïnvloeden een gezondere leefstijl van inwoners van Groningen op stads-, wijk- en straatniveau?

Campus Design

Deze innovatiewerkplaats staat in het teken van onderzoek in het hoger onderwijs. Dat varieert van de gastvrijheid van een campus, de gebouwinrichting en -techniek (welke leslokalen verbeteren de leerprestaties?) tot de campus als gebied (welke gebouwen en voorzieningen stimuleren samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven?).

share your talent. move the world.

Toonaangevend onderzoek met impact

Hanze-lector Mark Mobach wint Deltapremie 2019

Mark Mobach, lector van het Instituut voor Facility Management en leading lector van het kenniscentrum NoorderRuimte van de Hanzehogeschool Groningen is dit jaar winnaar van de allereerste Deltapremie, een nieuwe onderzoeksprijs gericht op praktijkgericht onderzoek door lectoren. ‘De Deltapremie is ontwikkeld voor lectoren die keer op keer op bijzondere wijze het verschil maken door de maatschappelijke impact van hun onderzoek.’

Stefan Lechner, docent en onderzoeker

‘Deze man verdient een lintje’

Stefan Lechner is als docent en onderzoeker betrokken bij een van de innovatiewerkplaatsen die Mark Mobach met het kenniscentrum NoorderRuimte van de Hanzehogeschool heeft opgericht. Vanuit de innovatiewerkplaats Health Space Design werken docenten en studenten samen met professionals van externe organisaties aan praktijkoplossingen voor healthy ageing.

‘Altijd zijn we bezig met die ene vraag: Hoe past de mens in het gebouw en hoe past het gebouw bij de mens? Momenteel werken we samen met een Friese zorginstelling die een huisvestingsvraag heeft. Ze hebben een oud gemeentehuis gekocht en willen dat graag ombouwen tot een plek voor mensen met dementie. Er is in onze werkplaats een prachtige kruisbestuiving ontstaan van studenten van verschillende opleidingen: facility management, vastgoed, bouwkunde en recht. Samen buigen zij zich over de vraag hoe het pand zo om te bouwen is dat het voldoet aan de behoeften van de doelgroep. Er is inmiddels een tweede vraagstuk rondom dit verzorgingshuis: hoe realiseren we verbinding met het dorp waar het staat? Opnieuw werken studenten van verschillende opleidingen, zoals vastgoed en social work, samen. Het mooie aan onderzoekswerk op de hogeschool is de impact die het heeft op de maatschappij. Onze studenten

brengen met hun onderzoek zaken in beweging. We vergaren bovendien continu nieuwe kennis en expertise door met verschillende externe organisaties samen te werken. Nu zijn we heel intensief bezig met het onderwerp dementie, straks is dat weer wat anders. De wisselwerking met de praktijk is leerzaam, het feit dat we vrije opdrachten krijgen vanuit verschillende organisaties houdt het dynamisch.

‘Werken met Mark Mobach? Een feestje! Hij staat overal voor open en geeft je veel vrijheid om invulling te geven aan je eigen werk.’

Deltapremie

Lectoren van hogescholen hebben met hun onderzoek impact op de samenleving, beroepspraktijk en in het onderwijs. De Deltapremie is een erkenning voor de waardevolle bijdrage die lectoren met hun onderzoeksgroep en uitgebreide netwerk leveren aan de samenleving. En een stimulering om die bijdrage nog verder te versterken en uit te breiden. De Deltapremie

is een gezamenlijk initiatief van de Vereniging Hogescholen en Regieorgaan SIA en wordt tweejaarlijks uitgereikt aan twee lectoren. Naast Mark Mobach, ontving Anneloes van Staa van Hogeschool Rotterdam, dit jaar de Deltapremie. De premie bedraagt maar liefst €500.000,-. Meer informatie via: www.deltapremie.nl

Werken met Mark Mobach? Een feestje! Hij staat overal voor open en geeft je veel vrijheid om invulling te geven aan je eigen werk. Kom je met een idee, dan is daar altijd ruimte voor. Mark pakt alles aan, niets is te veel. Geen idee waar hij zijn tijd vandaan haalt, maar hij is altijd en overal aanwezig. Ondertussen blijft hij kritisch en trapt hij altijd op het juiste moment op de rem. Zijn kennis van facility management is enorm; hij is - in positieve zin - een ongelooflijke veelvraat als het op zijn werk aankomt. In de zes jaar dat Mark bij de Hanze is, heeft hij al heel veel bereikt, zoals de innovatiewerkplaatsen en het feit dat er twintig onderzoekers aan het werk zijn. Mark maakt met zijn werk voor onze hogeschool écht het verschil. Ik zeg wel eens: die man verdient een lintje. Misschien nu nog niet, maar er komt een dag...’

Elizabeth Himmans, oud-student Facility Management

‘Mark is slim én sympathiek’

Elizabeth Himmans studeerde in 2013 af aan de opleiding Facility Management van de Hanzehogeschool. Mark Mobach was haar lector.

‘Als ik over Mark vertel, zeg ik altijd: hij is een heel slimme man, én sympathiek. Hij heeft de gave om altijd precies het juiste advies en de juiste inzichten te geven. Hij leeft bovendien met je mee en heeft het geduld om je dingen écht te laten snappen. Snap je het niet? Dan legt hij het nog eens uit. Snap je het dan nog niet? Dan legt hij het opnieuw uit. Hij brengt zijn kennis op een serieuze maar speelse manier over. Mark bracht bijvoorbeeld kunst in zijn colleges facility management. Dan laat hij gastdocenten komen, die je input geven voor je eindopdracht. Dat maakt dat je heel goed nadenkt over wat je gaat doen, maar ook dat je de dingen beter onthoudt. Ik ontdekte bovendien een nieuw talent - dat ik goed kan tekenen. Marks enthousiasme werkt aanstekelijk. Met zijn positieve energie weet hij de mensen om hem heen te motiveren. Hij gaf mij het

gevoel dat ik de hele wereld aankon. Ik was afgestudeerd aan de Hanze, maar ik had geen idee over mijn verdere toekomst. Mark zei tegen me: Ga de diepte in, bekijk ook de wetenschappelijke kant van dit vak. Op basis van dit advies heb ik een master gedaan aan Wageningen University & Research. Nooit gedacht dat ik dát zou kunnen. Ik ben een geboren Engelse en had soms moeite met de Nederlandse taal. Maar Mark zei: Jij kunt meer dan je denkt. Hij was één van eersten die dat zo specifiek tegen me zei. Dat ben ik nooit vergeten.

Ook tijdens mijn tijd in Wageningen heeft Mark veel voor me betekend. Aan de zijlijn bleef hij met me meekijken, ook op de momenten dat ik het moeilijk had. Toen ik vastzat met mijn scriptie, heb ik twee uren met hem zitten praten. Wat ik kreeg, was een enorme peptalk: jij kunt dit! Een week later mocht ik mijn scriptie verdedigen. Dat Mark altijd in me is blijven geloven, daar ben ik hem heel dankbaar voor.’

Peter Booman, directeur Facilitair Bedrijf van Wageningen University & Research

‘Het onderzoek van Mark is voor ons van grote waarde’

Peter Booman is directeur Facilitair Bedrijf van Wageningen University & Research. Hij is de schakel tussen een aantal samenwerkende universiteiten én Hanze-lector Mark Mobach in een vierjarig onderzoek naar botsingskansen op universiteitscampussen. De financiering van dit onderzoek komt van de universiteiten, de uitvoering wordt gedaan door een promovendus onder begeleiding van Mark Mobach.

‘Universiteiten zijn steeds vaker gevestigd op een campus’, vertelt Booman, ‘een combinatie van universiteitsgebouwen en bedrijven. Als universiteit vragen we bedrijven zich bij ons te vestigen. Dat doen we natuurlijk niet voor niets; uiteindelijk moet dat wat gaan opleveren. Maar dat lukt alleen als medewerkers van de bedrijven en onze onderzoekers met elkaar in contact komen en een sterke interactie hebben. Deze ‘botsingen’ zijn essentieel voor het slagen van een campus. Maar hoe zorg je ervoor dat deze mensen uit hun eigen gebouw stappen en in contact met elkaar komen? En hoe maak je dan de

‘botsingskans’ van deze twee partijen zo groot mogelijk? Daar doen Mark en zijn promovendus op dit moment onderzoek naar.

De betrokkenheid van Mark in dit onderzoek is van grote toegevoegde waarde. Hij heeft veel kennis van de pragmatische kant van huisvesting en weet die goed te vertalen naar gebouw- en campusniveau. Hij kent de universiteitswereld bovendien goed, weet precies hoe het hier werkt. Dat maakt dat hij snapt waarom we iets op een bepaalde manier willen en hoe onze behoeftes omgezet kunnen worden naar geschikte onderzoeksvragen.

Dat we als universiteiten gezamenlijk een promotieplek financieren bij een hogeschool is nieuw. We zouden zo’n onderzoek op de universiteit natuurlijk prima zelf kunnen doen, maar dan krijg je een puur wetenschappelijk verhaal, terwijl die praktijk juist ook zo belangrijk is binnen het thema huisvesting. Door de samenwerking aan te gaan met de Hanzehogeschool creëren we nu vanuit de praktijk de link naar de wetenschap. Voor ons als universiteiten een mooie toevoeging. Deze samenwerking is een prachtig voorbeeld van hoe twee werelden op een effectieve manier bij elkaar komen.’

Henk Pijlman, voorzitter College van Bestuur Hanzehogeschool

‘Mark is een groot voorbeeld voor anderen’

Henk Pijlman is voorzitter van het College van Bestuur van de Hanzehogeschool Groningen. Hij noemt het zeer terecht dat ‘zijn’ lector Mark Mobach de Deltapremie in de wacht heeft gesleept.

‘Prachtig, deze prijs. Voor Mark een geweldige erkenning. En heel terecht ook. Hij is een groot voorbeeld voor iedereen in zijn onderzoeksgroep. Als je ziet wat voor impact hij bijvoorbeeld al heeft gehad voor mensen in de gezondheidszorg, dan kun je niet anders dan dit hem gunnen. Mark vergaart kennis die direct omgezet kan worden in daden. Denk bijvoorbeeld aan rustgevende wachtkamers in het ziekenhuis, voor patiënten die een spannende behandeling moeten ondergaan.

‘De Deltapremie wordt de belangrijkste prijs voor lectoren. Het is mooi dat Mark de eerste is in Nederland die hem wint.’

De Deltapremie wordt de belangrijkste prijs voor lectoren. Het is mooi dat Mark de eerste is in Nederland die hem wint. Een opsteker voor de complete onderzoeksgroep, maar ook een grote stimulans voor de Hanzehogeschool. Deze prijs laat zien dat we met ons onderwijs op de goede weg zijn. Het gaat over de impact die je met je onderzoek hebt op de samenleving. En dat is precies wat we bij de Hanze willen. Wij hebben ons leren niet voor niets ‘engaged’ leren genoemd; leren voor, met én in de samenleving.

‘Wij hebben ons leren niet voor niets ‘engaged’ leren genoemd; leren voor, met én in de samenleving.’

Die verbondenheid met de maatschappij is van essentieel belang. We verzinnen onze onderzoeksopdrachten namelijk niet zelf; ze komen regelrecht uit het werkveld. Samen met externe bedrijven creëren we binnen de innovatiewerkplaatsen innovaties die het verschil maken. Dat we met ons onderzoekswerk dingen van betekenis doen, wisten we eigenlijk al. Het is mooi dat dit nu, door het winnen van de Deltapremie, ook door de buitenwereld wordt gezien. We kunnen nu meer dan ooit tonen wat we als hogeschool in huis hebben.

Wat we met de gewonnen premie gaan doen? Dat is helemaal aan Mark. Deze prijs is zijn verdienste. Hij krijgt van ons alle ruimte om met mooie voorstellen te komen, en Mark kennende heeft hij al een hele lijst met ideeën. Of ik trots ben? Jazeker! Deze prijs is hem zeer gegund.’